

E havi összeállításunkban az Európai Bizottság i2010 Digitális Könyvtárak elnevezésű kezdeményezését és jelen állapotát mutatjuk be, felhívjuk a figyelmet egy új tematikus portálra, valamint a bizottság Központi Könyvtárának megújult honlapjára is. Beszámolunk a legújabb Eurobarometer-felmérés magyarországi eredményeiről. – K. K. Á.

Az i2010 Digitális Könyvtárak Kezdeményezés

A bizottsági kezdeményezés

Az Európai Unió Tanácsa elnökségének és az Európai Bizottságnak címzett, 2005. április 28-i levelében hat állam- és kormányfő támogatta egy virtuális európai könyvtár létrehozását azzal a céllal, hogy mindenki számára elérhetővé tegyék Európa kulturális és tudományos örökségét. A bizottság üdvözölte a tervet, s hozzájárulásképpen elkészítette *A bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának. i2010: Digitális könyvtárak* című, COM(2005) 465 végleges referenciaszámú dokumentumot.

A digitális könyvtárak kezdeményezés célja Európa információs forrásai használatának könnyebbé és érdekesebbé tétele online környezetben, s mind a digitalizált, mind az eleve digitális úton előállított anyagokra kiterjed.

Az információhoz való széles körű és könnyű hozzáférést megoldó digitális technológiákban rejlő lehetőségek felismerése céljából három fő szempontot vizsgál:

- *online hozzáférhetőség*: az állampolgárok, kutatók és vállalatok által az információból nyert előnyök maximalizálásának az előfeltétele;
- *analóg gyűjtemények digitalizálása*: az információs társadalomban való szélesebb körű felhasználásuk céljából;
- *megőrzés és tárolás*: hogy a jövőbeli generációk hozzáférhessenek a digitalizált anyagokhoz, és az értékes tartalom elvesztése megelőzhető legyen.

(A közlemény Európa kulturális örökségével foglalkozik, s nem tér ki a másik kulcsfontosságú területre, a tudományos információra. Az Európai Bizottság ígérete szerint ezzel egy 2006-ra tervezett közlemény foglalkozik majd, amely meghatározza az ezen a területen a digitális könyvtárak előtt álló sajátos kihívásokat, magában foglalja a nagy kapacitású támogató infrastruktúrák szerepét, és az európai szinten meghozandó intézkedéseket.)

A bizottság 2005-ben online konzultációt kezdeményezett a digitalizáláshoz, az online hozzáférhetőséghez és a digitális megőrzéshez kapcsolódó kérdésekről. A visszajelzések (elérhetők a http://europa.eu.int/information_society/activities/digital_libraries/consultation/replies/index_en.htm címen) beépülnek majd a digitalizálásra és a digitális megőrzésre vonatkozó ajánlásra tett javaslatba (2006), és olyan más releváns közösségi kezdeményezésbe, mint amilyen a szerzői jogi keret felülvizsgálata (2006).

A digitalizálás ütemét és hatékonyságát befolyásoló tényezők Európában

- *Pénzügyi kihívások*: A digitalizálás munkaigényes és költséges folyamat, s jelentős előzetes beruházást igényel. Az összes releváns anyag digitalizálása megvalósíthatatlan feladat lenne, ezért el kell döntenie, hogy mely anyagokat digitalizálják, és mikor.
- *Szervezési kihívások*: Az „egyszeri digitalizálás – széles körben történő terjesztés” stratégiája valamennyi részt vevő szervezet hasznára válhat. A megkettőzött munkavégzés – ugyanazon művek vagy gyűjtemények többszöri digitalizálása – azonban csak tartós nemzeti és európai szintű koordináció révén előzhető meg. A digitalizálásba való beruházásokat az érintett intézményeken belüli szervezeti változásoknak kell kísérniük,

amibe beletartozik a részt vevő alkalmazottak szakképzettségének fejlesztése is.

- **Műszaki kihívások:** A fő műszaki kihívás a digitalizálási technikák javításának szükségessége annak érdekében, hogy a digitalizálás – mind az audiovizuális anyagok, mind a könyvek esetében – költséghatékonyabb és megfizethetőbb legyen. Ide tartozik még az írott szövegek digitalizálásához szükséges automatikus könyv- és dokumentumbetöltő berendezések, valamint nagy teljesítményű optikai és intelligens karakterfelismerők kifejlesztésének szükségessége is.
- **Jogi kihívások:** A digitalizálás másolat készítését feltételezi, ami a szellemi tulajdonjogok szempontjából problematikus lehet. A szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló 2001/29/EK irányelv kivételéről rendelkezik a nyilvánosan hozzáférhető könyvtárak, oktatási intézmények vagy múzeumok, valamint a levéltárak által végzett egyes többszörözési cselekmények tekintetében. A kivétel azonban nem kötelező erejű, és ez a tagállamokban a végrehajtás eltérő formáit eredményezte. A jelenlegi EU-törvények és nemzetközi megállapodások értelmében a digitalizálásból származó anyagok csak akkor tehetők hozzáférhetővé az interneten, ha a köztulajdon részét képezik, vagy ha ahhoz a jogosult kifejezett beleegyezését adta. Ezért az európai digitális könyvtár elvben a köztulajdonban lévő anyagokra fog összpontosítani. Nagyon fontos a művek szerzői jogi státusának tisztázása és átláthatóvá tétele. Egyes esetekben egy adott mű szerzői jogi státusa megteremtésének költségei meghaladhatják digitalizálásának és internetes hozzáférhetőségének költségeit. Ez különösen igaz az ún. „szerzői személyhez nem fűződő művek”, azaz olyan filmek vagy könyvek esetében, amelyeknél a jogosultak megállapítása lehetetlen, vagy nagyon nehéz feladat.

A használatnak a tartalom felkutatását és a vele való munkát lehetővé tévő megfelelő szolgáltatásokra is szüksége van. Vagyis a tartalmakat (a gyűjteményeket és azokon belül az egyes tételeket) rendezni és ismertetni kell, s szükséges a felhasználás támogatásának (pl. jegyzetekkel való ellátás) megoldása is.

Digitális megőrzés

Jelenleg még kevés tapasztalat áll rendelkezésre a digitális megőrzés terén, a jogi keret kialakulófélben van, kevés a forrás, és a megőrzésre irányuló erőfeszítések kimenetele bizonytalan. Az egyes

tagállamokban nincs egyértelmű iránymutatás a digitális megőrzést illetően. Ahol léteznek nemzeti megőrzési tervek, azok a veszélyben lévő analóg formátumú anyagok megőrzésére összpontosítanak, és nem merészkednek a digitális anyagok világába. A legjelentősebb előrelépés a köteles példányok terén történt, ahol a tagállamok bevezették a köteles példány rendszerét a digitális anyagok esetében, lehetővé téve, hogy azokat az illetékes intézmények gyűjtsék és tárolják.

A digitális megőrzéssel szembeni alapvető kihívások hasonlóak, mint a digitalizálás esetében:

- **Pénzügyi kihívások:** A hosszú távú digitális megőrzés tényleges költségei olyan tényezőktől függenek, mint pl. az idő során szükséges átvittelek száma.
- **Szervezési kihívások:** Fontos a kiválasztás, de ki hozza meg a döntéseket, és mely anyagok megőrzéséért ki a felelős? Ennek megválaszolása csak európai szintű együttműködéssel lehetséges. A digitális információ megőrzése új munkamódszereket is megkövetel. Ez magában foglalja a részt vevő alkalmazottak szakképzettségének fejlesztését, valamint a köz- és a magánszférában részt vevő szereplők közötti nagyobb fokú együttműködést.
- **Műszaki kihívások:** Jelentős kihívást jelent a költséghatékonyság és a megfizethetőség javítása, illetve azon ismeretek bővítése is, hogy hogyan oldható meg a gyorsan változó, terjesztett információ nagyobb mennyiségének a megőrzése.
- **Jogi kihívások:** Mivel a digitális megőrzés a másolástól és az áthelyezéstől függ, ezt tekintetbe kell venni a szerzői jogi jogalkotás fényében. Más kihívások a digitális anyagok köteles példányaival kapcsolatosak. A köteles példányok és a szellemi tulajdonjog találkozásánál a másolásvédelmi technológiai intézkedések, illetve a digitális anyagokhoz való hozzáférést korlátozó, digitális jogokat kezelő rendszerek bevezetése egy sor új kérdést vet fel.

Folyamatban lévő kezdeményezések

Európai szintű koordináció

Európa kulturális öröksége digitalizálásának fontosságát a bizottság már az *eEurópa Cselekvési Tervben* felismerte. Ez 2001-ben a *Lundi Alapelvekhez*, a hozzájuk kapcsolódó *Lundi Cselekvési Tervhez*, valamint a digitalizálással foglalkozó nemzeti képviselői csoport létrehozásához vezetett. A digitális megőrzést illetően egy 2002. évi tanácsi állásfoglalás hangsúlyozta a kérdés fon-

tosságát, és felszólította a tagállamokat, hogy tűz-zék napirendre.

Társfinanszírozás

Az EU kutatás-fejlesztési keretprogramja számos olyan projektet támogat, amelynek célja Európa kulturális örökségének hozzáférhetőbbé tétele az új technológiák alkalmazásával. Az Európa nemzeti könyvtárai közötti együttműködést támogató projektek a könyvtári nyilvántartás adatainak cseréjétől az európai könyvtárprojektig (*The European Library = TEL*) fejlődtek. (A TEL Európa nemzeti könyvtárainak gyűjteményeihez egységes hozzáférést nyújtó szolgáltatásként működik.)

Új vagy megerősített kezdeményezések

Stratégiai megbeszélés az érdekelt felekkel, és fokozottabb összehangolás

2005-ben az Európai Bizottság kezdeményezésére online konzultáció indult a digitalizálás szervezési, jogi és műszaki kihívásairól, a tartalom online hozzáférhetőségéről és a digitális megőrzésről. A visszajelzések lényegesen hozzájárulnak majd egy, a digitalizálásra és a digitális megőrzésre vonatkozó lehetséges ajánláshoz. Egy digitális könyvtárakkal foglalkozó magas szintű szakértői csoport látja majd el tanácsokkal a bizottságot a tekintetben, hogy hogyan lehet a legjobban kezelni a megállapított kihívásokat európai szinten. Külön figyelmet szentelnek a nemzeti és a fiókkönyvtárak munkájának, melyek túlsúlyban lévő szereplők, és elkötelezettek az európai digitális könyvtárhoz való hozzájárulás mellett.

Társfinanszírozás

Közösségi szinten a kutatási és az *eContentplus* programokat európai érdekeltségű és mértékű, a digitalizálásra, a digitális megőrzésre és a kulturális tartalom hozzáférhetőségére irányuló fellépések irányába fogják terelni. A regionális alapok már most társfinanszíroznak digitalizálási kezdeményezéseket néhány tagállamban, és további hozzájárulással is szolgálhatnak a digitalizálás terén. A bizottság által javasolt *Kultúra2007* program keretében társfinanszírozás áll majd rendelkezésre a kulturális művek és termékek transznacionális forgalmát többek között digitalizálással és internetes hozzáféréssel javító együttműködési projektek számára.

Kutatás

Az információs társadalom technológiai program legutóbbi, 2005. szeptember 21-én lezárt pályázati felhívása 36 millió eurót jelölt ki a kulturális tartal-

lom felkutatására és visszakeresésére (22 millió euró), illetve a digitális megőrzésre (14 millió euró) szolgáló új technológiák terén végzett kutatásra. A hetedik keretprogram keretében a bizottság javaslatot tesz hozzájárulásának kiterjesztésére a digitalizálás, a digitális kulturális tartalomhoz való hozzáférés és a digitális megőrzés terén végzett kutatásra. Javaslat születik a technológiai fejlesztésre, amelyet többek között szakértői központok hálózatán keresztül ösztönöznek majd, és amely az európai digitalizálás és megőrzés sarokkövévé válhat. A központok otthont adnak majd azoknak a különböző – műszaki és jogi – szakterületeknek, amelyek a kiváló minőségű digitalizálás és megőrzés eléréséhez szükségesek. Feladatuk a kutatás és a fejlett technikai megoldások támogatása, gyakorlati tesztelésük és értékelésük nagy mennyiségű forrás esetében; e megoldásoknak a kulturális intézményeknek való átadása, és az azokhoz való adaptálásának előmozdítása, illetve az ismeretek átadása, és a szakismeretek fejlesztésének támogatása a felhasználó intézményekben.

eContentplus

Az *eContentplus* program keretében 60 millió euró áll majd rendelkezésre a 2005 és 2008 közötti időszakban az európai kulturális és tudományos tartalom hozzáférhetőségének és felhasználhatóságának fejlesztésére irányuló projektekre. A fő célkitűzések közé tartozik a nemzeti digitális gyűjtemények és szolgáltatások közötti interoperabilitás megvalósítása, valamint az anyagok többnyelvű környezetben való hozzáférhetőségének és felhasználhatóságának ösztönzése.

Az Európai Tanács reakciója

Az Európai Bizottság 2005. szeptember 30-án nyújtotta be a dokumentumot a tanácsnak és az Európai Parlamentnek, amelyet az Oktatási, Ifjúsági és Kulturális Tanács 2005. november 14–15-ei ülésén tárgyal meg. (A tanácsülésen hazánkat *Bozóki András* és *Dienes-Oehem Egon* képviselte.)

A tanács melegen üdvözölte az Európai Digitális Könyvtár létrehozására irányuló bizottsági kezdeményezést. Ezen túlmenően azonban néhány fontos területre is felhívja az Európai Bizottság figyelmét. Ezek:

- az európai nyelvek támogatása, beleértve a kisebb nyelveket is;
- a kulturális sokszínűség és a különböző etnikai csoportok közötti jobb megértés támogatása;
- a regionális identitás támogatása;

- a szerzői jogok tiszteletben tartása;
- a magánszektoralal való együttműködés lehetőségei;
- a legjobb gyakorlat, megoldások megosztásának szükségessége.

A Régiók Bizottságának véleménye

A legfrissebb dokumentum a történetben a *Régiók Bizottságának véleménye* 2006. június 15-én. Ebben a Régiók Bizottsága (kiemelések: K. K. Á.)

- üdvözlö az Európa kulturális örökségének digitalizálására és digitális könyvtárak kialakítására irányuló kezdeményezésre vonatkozó javaslatot;
- kiemeli, hogy a kulturális örökség digitalizálását, online hozzáférhetőségét és megőrzését az összes európai országban, régióban és városban, valamint az összes nyelven támogatni kell, olyan módon, ami hozzájárul a kulturális és nyelvi sokszínűség megőrzéséhez;
- hangsúlyozza, hogy az európai kulturális örökség és irodalom digitális formában, széles körben történő hozzáférhetővé tétele az európai tudáslapú társadalom sikerének előfeltétele, ugyanakkor elősegíti az európai régiók és városok fejlődését is;
- értékeli, hogy az Európai Bizottság közleménye kiemeli a kulturális örökség digitalizálásával kapcsolatos főbb kihívásokat, a számos megoldatlan technikai, jogi és pénzügyi kérdést, és megjegyzi, hogy a helyi és regionális önkormányzatok támogatják az ezen a területen történő előrelépésre irányuló erőfeszítéseket;
- hangsúlyozza, hogy az információs társadalomra vonatkozó valamennyi stratégiának a helyi és regionális önkormányzatok a legfontosabb végrehajtó szervei, és hogy számos esetben ők tartják fenn a könyvtárakat, ezért a *digitális könyvtárakkal kapcsolatos kezdeményezés keretében a helyi és regionális szintre is megfelelő figyelmet kell fordítani*;
- rámutat, hogy a digitalizálás hosszú távú folyamat, amely jelentős anyagi forrásokat igényel (szükség van az anyagok folyamatos karbantartására, frissítésére és konvertálására);
- megjegyzi, hogy a tagállamok digitális könyvtári szolgáltatásai egymáshoz elektronikusan kapcsolódó, nemzeti, regionális és helyi szinten előállított elemekre terjednek ki; sikeres működésükhöz európai szintű együttműködésre és koordinációra van szükség;
- úgy véli, hogy a *könyvtárakra döntő szerep hárul* a kulturális örökség és az irodalom online környezetben történő hozzáférhetővé tételében, mivel ez az anyag az ő segítségükkel juttatható el

legkönnyebben a nagyközönséghez, ugyanakkor megjegyzi: *elengedhetetlen, hogy a könyvtárak együttműködjenek a levéltárakkal, múzeumokkal, valamint más kulturális létesítményekkel, és a terület érintett szereplőivel.*

A Régiók Bizottsága

- hangsúlyozza, hogy a digitalizálásnak nem az elsődleges célja, hogy a hagyományos nyomtatott és egyéb „fizikai hordozón lévő” kulturális termékek helyébe lépjen, hanem az, hogy az analóg anyagok mellett állítson elő digitalizált anyagokat, és segítse az információk hozzáférhetővé tételét;
- kiemeli, hogy új finanszírozási formákat is ki kell alakítani, beleértve a magánszektor szereplőivel történő együttműködést;
- kiemeli, hogy a technológiai haladásnak köszönhetően a digitális könyvtárak kialakításakor már a különböző nyelvi területeken élő felhasználók igényeit is figyelembe lehet venni, és ez fontos is;
- megjegyzi, hogy fontos az újabb kulturális örökségre vonatkozó szerzői jogi rendelkezések megreformálására irányuló európai bizottsági javaslat;
- úgy véli, hogy a leghátrányosabb helyzetű társadalmi csoportoknak megfelelő lehetőségeket kellene teremteni az internethez való hozzáférésre, és útmutatást kellene nyújtani számukra a használatáról;
- hangsúlyozza, hogy a helyi és regionális önkormányzatokra fontos szerep hárul a kulturális örökség előállításaként és tulajdonosaiként, illetve a tekintetben, hogy gondoskodjanak arról, hogy az információs társadalom szolgáltatásaihoz a lakosság minden tagja – a lehetőségekhez mérten – azonos mértékben férjen hozzá;
- kiemeli, hogy számos európai országban még nagyon fontos az a lehetőség, hogy a közkönyvtárak hozzáférést biztosítsanak a hagyományos nyomtatott anyagokhoz, de a nagyközönség részére az internet és az online szolgáltatások igénybevételére is lehetőséget kell nyújtaniuk. Az online szolgáltatások használóira és az ő helyi igényeikre tekintettel ezeket a *szolgáltatásokat helyi és regionális szereplőknek kellene megszervezniük*. Fontos, hogy a könyvtári tevékenységek nemzeti finanszírozása során ezt is figyelembe vegyék;
- megjegyzi, hogy ahol a helyi és regionális önkormányzatok részt vesznek hálózati szerverrel rendelkező és a szolgáltatások teljes skáláját nyújtó különféle könyvtári vagy egyéb konzorciumokban, gondoskodni kell arról, hogy megfelelő

lehetőségük legyen e tekintetben a döntések befolyásolására;

- üdvözli, hogy az Európai Bizottság kiemeli a digitalizálendő anyagok kiválasztásával kapcsolatos kihívásokat, és úgy ítéli meg, hogy először is *megfelelő figyelmet kell szentelni a helyi és regionális megfontolásokon alapuló kiválasztási kritériumoknak*;
- támogatja azt a javaslatot, hogy dolgozzanak ki stratégiákat a digitalizált kulturális anyagok hosszú távú megőrzésére;
- érdekesnek tartja azt a javaslatot, hogy hozzanak létre kompetenciaközpontokat a tagállamokban, és hangsúlyozza, hogy gondoskodniuk kell arról, hogy a szükséges szakértelem és know-how helyi és regionális szinten is rendelkezésre álljon, ezenkívül a bevált gyakorlatokat is terjeszteniük kell.

A Régiók Bizottságának magyar tagjairól a <http://cor.europa.eu/en/presentation/list.htm> címen tájékozódhatunk.

Készült az Európai Bizottság COM(2005)465 végleges számú előterjesztése, a tanács 2005. szeptember 30-ai üléséről kiadott 2005/284. sz. sajtóközlemény és a Régiók Bizottságának EDUC IV-002 számú hivatalos dokumentuma alapján

Europe's Information Society – tematikus portál

Az *Információs Társadalom Portál* egyedülálló hozzáférést kínál az Európai Bizottság információs társadalommal kapcsolatos intézkedéseihez, programjaihoz. A portál az „EUROPA 2nd Generation” elnevezésű, az Európai Unió honlapját megújítani szándékozó pilotprojekt részeként jött létre.

Az információs társadalommal kapcsolatos bizottsági tevékenységek és programok az Európai Bizottság számos főigazgatóságának felelősségi körébe tartoznak (pl. Információs Társadalom és Média, Oktatás és Kultúra, Foglalkoztatás és Szociális Ügyek, Vállalkozások, Regionális Fejlesztés). Az egyes főigazgatóságok ilyen jellegű akcióiról saját honlapjaikon olvashatunk, de fontos tudnunk, hogy a főigazgatóságok képviselői ott ülnek az információs társadalomról szóló tematikus portál szerkesztőbizottságában is.

A portál hét nagy fejezetben ad hozzáférést a dokumentumokhoz:

1. Az európai információs társadalom és ipar fejlesztése (IT, kommunikációs technológiák, tartalomfejlesztés) (http://ec.europa.eu/information_society/industry/index_en.htm);
2. Az információs társadalom hatása Európa gazdaságára és a munka világra (http://ec.europa.eu/information_society/ecowor/index_en.htm);
3. Az információs társadalom szerepe az Európai Unió regionális és nemzetközi politikájában (http://ec.europa.eu/information_society/regwor/index_en.htm);
4. Az információs társadalom hatása az európaiak életminőségének alakulására (http://ec.europa.eu/information_society/quality/index_en.htm);
5. Hogyan segíti az információs társadalom az európai oktatást és képzést (http://ec.europa.eu/information_society/education/index_en.htm);
6. Az információs társadalom hatása az európai kultúrára és társadalomra (http://ec.europa.eu/information_society/soccul/index_en.htm);
7. Az információs társadalommal kapcsolatos kutatási programok és tevékenységek (http://ec.europa.eu/information_society/research/index_en.htm).

Minden egyes tematikus oldal kiemeli és összefoglalja az adott terület uniós intézkedéseit, s számos ugrópontot kínál további információs helyekhez. Minden témában megtaláljuk az európai támogatási lehetőségek, kutatási programok stb. listáját, de a vonatkozó híryanagot, a friss dokumentumokat vagy éppen a pályázati lehetőségeket is.

A tematikus honlap címe:

http://ec.europa.eu/information_society/index_en.htm

Megújult az Európai Bizottság Központi Könyvtárának honlapja

Az Európai Bizottság brüsszeli székhelyű Központi Könyvtára az Európai Bizottság alkalmazottait és gyakornokait, más európai uniós intézmények tisztviselőit, s előzetes bejelentkezéssel egy-egy napos kutatásra külső szakembereket vár szolgáltatásaival.

A könyvtár az európai integráció területére vonatkozó dokumentumokat gyűjt a következő szakterületeken:

Nemzetközi együttműködés.	Kereskedelem
Nemzetközi kapcsolatok.	Közlekedés
Nemzetközi jog. Európai Közösségek	Államháztartás. Bankrendszer.
Gazdaságpolitika. Tervezés.	Nemzetközi pénzügyi kapcsolatok
Társadalompolitika.	Menedzsment. Termelékenység
Társadalmi problémák	Foglalkoztatás. Munka
Közgazdaságtan. Gazdasági feltételek. Gazdasági doktrínák és rendszerek	Demográfia. Népeség
Jog. Közigazgatás. Politika	Biológia. Élelmiszerek.
Kultúra. Társadalom	Egészségügy
Oktatás. Képzés	Környezetvédelem. Nemzeti erőforrások
Mezőgazdaság	Földtudományok. Űrtudományok
lpar	Tudomány. Kutatás. Módszertan
	Információ. Dokumentáció.
	Informatika. Terminológia

A gyűjtemény további jellemzői:

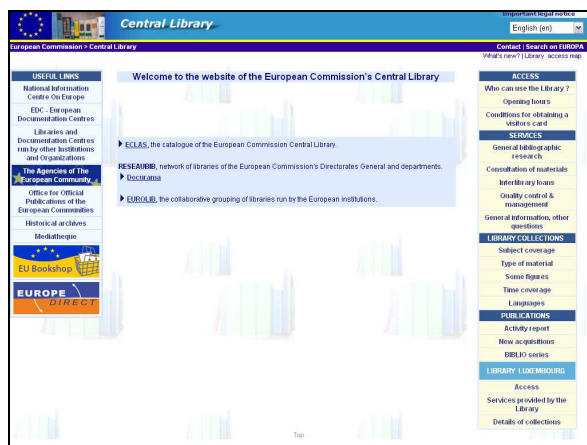
- Az Európai Unió szinte valamennyi kiadványa: az EU-dokumentumok átfogó gyűjteménye; COM & SEC dokumentumok valamennyi hivatalos nyelven; az EU Hivatalos Lapja (Official Journal) valamennyi közösségi nyelven.
- Nemzetközi szervezetek (pl. ENSZ, OECD, Világbank) kiadványainak folyamatosan növekvő gyűjteménye. Kereskedelmi forgalomba került kiadványok: kereskedelemben forgalmazott könyvek és folyóiratok az EU valamennyi hivatalos nyelvén, de elsősorban angolul, franciául és németül.
- Hivatalos uniós CD-ROM-ok és a következő online adatbázisok: ECLAS, EUR-Lex, Prelex, CORDIS stb. (a közösségi adatbázisok teljes listája a http://europa.eu/geninfo/info/guide/dbatoz/index_en.htm címen érhető el).
- CD-ROM-ok:
  - Encyclopaedia Universalis
  - Economist
  - Eurocat
  - Financial Times
  - ILOLEX (Database of International Labour Standards)
  - International Herald Tribune
  - Keesings Record of World Events
  - Le Monde
  - Official Journal, Series „L” and „C”
  - Quidmonde
  - Sunday Times

TED, Tenders Electronic Daily
World Biographical Index

- A könyvtár ECLAS nevű katalógusában a dokumentumtípusnál a CD-ROM-ra keresve az elérhető több mint 600 CD-ROM listáját megkaphatjuk.
- Nemzeti jog a tagországok hivatalos lapjai, közlönyei a hatályos jogszabályokkal; a tagországok más fontos hivatalos kiadványai, pl. statisztikák.
- Szótárak és enciklopédiák: 3000 referenszmű szabadpolcokon az olvasóteremben.
- Nemzeti lapok: a tagállamok és az ún. harmadik országok fontosabb napilapjainak válogatott gyűjteménye.
- Évkönyvek és folyóiratok: mintegy 2500 folyóirat.
- Cikkek: az ECLAS katalógus több mint 145 000 cikk rekordját tartalmazza.
- Összesen kb. 505 000 kötet.
- Évente kb. 12 000 kötetel gyarapszik a gyűjtemény.

A szolgáltatások között a hagyományos könyvtári szolgáltatásokat találjuk: általános tájékoztatás, irodalomkutatás, bibliográfia-készítés, konzultáció, könyvtárközi kölcsönzés, dokumentumszolgáltatás stb.

A könyvtár http://ec.europa.eu/libraries/doc/index_en.htm címen elérhető honlapján tudunk hozzáférni az ECLAS elnevezésű online katalógushoz. Újdonság, hogy 2005–2006 folyamán a Központi Könyvtár a korábbi MultiLIS-ről áttért az Aleph 500 rendszerre. A katalógusról és használatáról bővebben a <http://ec.europa.eu/eclas/> címen olvashatunk.

A könyvtár honlapján keresztül hozzáférhetünk a Docurama elnevezésű összeállításhoz, amely az

Európai Bizottság Főigazgatóságainak könyvtáiról, elérhetőségükről tájékoztat.

Az *Eurolibre* kattintva az európai uniós intézmények és ügynökségek könyvtárainak hálózatáról tájékozódhatunk. (A tagok címjegyzéke: <http://www.euolib.net/data/directory.asp>)

A honlapon megtaláljuk még a könyvtár saját kiadványait is: az éves jelentéseket, az új beszerzések listáit és a *Biblio* című kiadványsorozatot, amelyből az európai integráció témakörének legújabb, legfontosabb cikkeiről tájékozódhatunk.

Eurobarometer 65. nemzeti jelentés

Az Európai Bizottság Magyarországi Képvisellete 2006. július 14-én sajtótájékoztató keretében mutatta be a legújabb *Eurobarometer*-felmérés magyarországi eredményeit. Az *Eurobarometer 65. Standard* vizsgálat 2006. március 27-e és május elseje között (tehát a parlamenti választások idején!) zajlott az Európai Bizottság Kommunikációs Főigazgatósága megbízásából. A felmérés az összes EU-tagországban a 15 éves és idősebb lakosság körében készült. Néhány főbb megállapítás a hazai eredményekből:

- 2006 tavaszán a magyarok általános elégedettsége – a korábbi felmérésekhez hasonlóan – a legalacsonyabb szintet mutatta az EU-tagállamok lakói között. Az EU összes tagállamában a megkérdezettek 81%-a elégedett életével, míg Magyarországon a válaszadók kevéssel több mint fele nyilatkozott pozitívan. Ugyanakkor egyre nő azoknak a száma, akik az öt évvel korábbi állapothoz képest személyes helyzetükben javulást tapasztalnak. Bár a helyzetüket rosszabbnak értékelők aránya erősen csökkent, hányaduk még mindig magasabb, mint a javulást tapasztalóké.
- A magyarok az EU átlagánál jóval nagyobb arányban bíznak a nemzeti és az EU-s intézményekben. A leglátványosabb emelkedést egyértelműen a magyar politikai rendszerbe vetett bizalom mutatja. A 2006-os parlamenti választások környékén a magyar megkérdezettek 48%-a mondta, hogy bízik a kormányban, és majdnem ugyanennyien bíztak a parlamentben. A korábban (és más tagállamokban most is) nagyon alacsony szintű bizalom a politikai pártok iránt megduplázódott, már csaknem minden harmadik magyar bízik a politikai pártokban.
- 2006 tavaszán az EU-ban bízók aránya a lakoságon belül elérte a 70%-ot, ami jóval magasabb

az EU-s átlagnál. Ez abból a szempontból is érdekes, hogy hazánkban az EU-tagságot támogatók aránya ennél a szintnél jóval alacsonyabb, és az összes tagország átlaga alatt marad.

- Magyarországon a munkahelyek elvesztésétől való félelem és a gazdák nehézségei bizonyultak a legerősebbnek az európai integrációhoz kapcsolódó félelmek között.
- Az Eurobarometer 2006 tavaszán is megkérdezte az embereket, hogy mennyire tartják magukat tájékozottnak az EU-t érintő kérdésekben, majd egy rövid kérdéssor segítségével ellenőrizte, hogy a legalapvetőbb dolgokban tájékozott-e a megkérdezett. A magyarok kevésbé bíznak tudásukban, de a feltett kérdések többségét jobban válaszolták meg az EU átlagánál. Tájékozottságuk mértékének növelését ugyanakkor sokan nem tartják fontosnak.
- A magyarok elsődleges információforrása az uniós ügyekben továbbra is a televízió. Annak ellenére, hogy az internet használata folyamatosan növekszik Magyarországon, az uniós ügyekről interneten tájékozódók aránya csökken.
- Az utazás, tanulás, munkavállalás szabadsága még mindig az EU elsődleges jelentése a magyarok számára. Több terület közül az EU legpozitívabb szerepét a terrorizmus elleni küzdelemben és a hazai környezetvédelemben látják. Az emberek harmada szerint azonban az infláció alakulásában negatív szerepet játszik az EU.
- A magyarok – bevallásuk alapján – az európai válaszadókhoz képest összességében valamivel kevésbé ismerik az Európai Alkotmányt. A magyar megkérdezettek mindössze 12%-a mondta, hogy tisztában van tartalmával. Ez az arány az EU egészében is hasonló volt. A magyarok 61%-a állítja, hogy hallott az alkotmányról, de nagyon keveset tud tartalmáról; ez az arány kicsivel magasabb az összes tagország átlagában. Magyarországon a megkérdezettek csaknem harmada, az EU polgárainak ötöde mondta, hogy nem is hallott még róla. A felmérés talán egyik legérdekesebb eredménye, hogy Hollandiában és Franciaországban is a megkérdezettek valamivel több mint fele támogatja az alkotmányt.

További információ: TNS – <http://www.tns-global.hu/eurobarometer/index.html>

Eurobarometer –

http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/eb/eb65/eb65_en.htm

Összeállította: Kovácsné Koreny Ágnes